

Memorandum Brusselse Verkiezingen 2009

De Nederlandstalige Vrouwenraad baseert zich voor dit memorandum op zijn standpunten i.v.m. het gelijkekansenbeleid.

Voor de concrete aanbevelingen aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de Brusselse Hoofdstedelijke Raad steunen wij daarbij ook op de bevindingen van de fora *'Vrouwen Bouwen aan Brussel I & II'*¹ en *'Het actieplan Gelijke kansen in Brussel'*².

¹ Georganiseerd door het kabinet van Staatssecretaris Brigitte Grouwels in samenwerking met oa. de Nederlandstalige Vrouwenraad en de commissie Brussel van de Conseil des Femmes Francophones Belges, 03/12/2005 en 29/11/2008

² Actieplan van staatssecretaris Brigitte Grouwels, 2007.

**Nederlandstalige
Vrouwenraad**

Middaglijnstraat 10 – 1210 Brussel
www.vrouwenraad.be - info@vrouwenraad.be
t. 02/229 38 19 – f. 02/229 38 66

Aanbevelingen voor de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en Regering

Algemene eisen	3
Geweld op vrouwen	3
Alleenstaande vrouwen/eenoudergezinnen	4
Brussels Vrouwenhuis	4
Vrouwen en besluitvorming	5
Veiligheid	5
DCNW en Vrouwen Bouwen aan Brussel	5
Vrouwen en tewerkstelling	5
Huisvesting	6
Mobiliteit	6
Leefmilieu	6

Aanbevelingen voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Gezondheid	8
Welzijn	8
Onderwijs en beroepsopleiding	9
Digitale kloof	9
Sport	10
Armoede	10

Aanbevelingen voor de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en Regering

1. Algemene eisen

- De Vrouwenraad roept de Brusselse onderhandelaars op om in het regeerakkoord specifieke aandacht te hebben voor Gelijke Kansen v/m.
In de volgende regering moet opnieuw een minister expliciet bevoegd zijn voor gelijke kansen.
- De Vrouwenraad vraagt dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering werk maakt van een *ordonnantie betreffende gendermainstreaming en genderbudgetting* en de implementatie ervan. Expertise inzake gender moet opgebouwd worden. Daarom vraagt de Vrouwenraad de aanstelling van een gelijkekansenambtenaar in elke directie en een uitbreiding van de administratie Gelijke Kansen.
- Binnen alle beleidsdomeinen moet meer werk gemaakt worden van *gendersplitste statistieken*.
- Het *Pekingrapport* moet voortaan tweejaarlijks aan het Parlement voorgesteld worden.
- De Vrouwenraad vraagt een structurele ondersteuning van de Franstalige en Nederlandstalige vrouwenraden.
- Het gevoerde impulsbeleid ter ondersteuning van de verenigingen en lokale initiatieven moet worden opgevoerd. De Vrouwenraad dringt aan op een vervolg van het project "gelijke kansencheques voor wijkinitiatieven". In dit verband stelt de Vrouwenraad een bijkomend criterium voor goedkeuring voor, namelijk dat een of meer vrouwenverenigingen betrokken zijn in de voorgestelde wijkinitiatieven.
- De Vrouwenraad vraagt de oprichting van een *Adviesraad Gelijke Kansen*, in samenspraak met de vrouwenbeweging. Deze adviesraad GK wordt dadelijk na de verkiezingen opgericht en begint onmiddellijk met zijn werkzaamheden.

2. Geweld op vrouwen

- De Vrouwenraad vraagt één coördinerende minister met verregaande bevoegdheden voor de bestrijding van partnergeweld. Daarnaast vraagt de Vrouwenraad de oprichting van een ministerieel comité rond geweld op vrouwen.
- De Vrouwenraad wil dat het Brusselse Parlement en de Brusselse Regering meer aandacht besteden aan de preventie van geweld tegen vrouwen, ook binnen het gezin, en een aantal maatregelen uitwerken die de hulp aan vrouwelijke slachtoffers van mishandeling in hoge mate kunnen verbeteren.
- Er is een grote nood aan Nederlandstalige opvang en begeleiding mbt partnergeweld.
- Er moeten dringend meer anonieme vluchthuizen komen voor vrouwen die hun gewelddadige thuisomgeving willen verlaten. In deze vluchthuizen worden de

slachtoffers van geweld geholpen met psychologische ondersteuning, juridische bijstand en met hun zoektocht naar sociale huisvesting en hun (her)integratie op de arbeidsmarkt.

- Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft nood aan een meldpunt geweld waar alle soorten van geweld – ook verbaal geweld en partnergeweld- gemeld kunnen worden. Het meldpunt moet op gewestelijk niveau georganiseerd worden en openstaan voor slachtoffers, daders, getuigen en hulpverleners. Die telefoonlijn moet 24 uur op 24 beschikbaar zijn en aan effectieve hulpverlening doen: dispatching is niet voldoende
- Geweld treft mannen en vrouwen anders. De slachtofferbejegening en preventie van geweld dient hiermee rekening te houden.
- Een samenwerking van alle actoren (parket, politiezones, beleid, sociale actoren, consultants voor daderhulp enz.) is nodig voor een goede opvang van de slachtoffers en de opvolging van de dossiers.

3. Alleenstaande vrouwen/eenoudergezinnen

- Alleenstaande vrouwen met kinderen zijn de nieuwe armen. Het is een feit dat er in Brussel meer eenoudergezinnen zijn dan in de andere gewesten. Dat fenomeen vraagt diepgaander onderzoek en uiteraard ook specifieke beleidsmaatregelen. Wij vragen o.a. permanente ondersteuning van Nasci, het centrum dat de concrete noden van deze vrouwen en kinderen probeert te verhelpen.
- Voor de Vrouwenraad is kinderopvang een recht: zeker voor veel eenoudergezinnen is het een must dat die flexibel én betaalbaar is.
- De Vrouwenraad wil de aandacht vestigen op de groeiende woningnood bij eenoudergezinnen: zij vinden vaak geen betaalbare en geschikte woning in Brussel.
- Het sociaal isolement van alleenstaande moeders moet doorbroken worden.

4. Brussels Vrouwenhuis

- In het kader van Community Building en preventie van sociaal isolement vraagt de Vrouwenraad de oprichting van een gewestelijk vrouwenhuis waarin de Brusselse vrouwenorganisaties vertegenwoordigd worden en waar vergaderingen, activiteiten en colloquia georganiseerd kunnen worden. Vrouwenverenigingen en allerlei vrouwengroepen met gemeenschappelijke interesses en/of raakpunten (zoals bijv. mamagroepen) kunnen hier terecht.

5. Vrouwen en besluitvorming

- De Vrouwenraad vraagt bij de lijstvorming de toepassing van de rits op de lijst zowel van effectieven als opvolgers.
- Een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de adviesorganen en in de raden van bestuur van de ION's en in de raden en commissies van Beroep van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is noodzakelijk.

6. Veiligheid

- De veiligheid en ook het veiligheidsgevoel in de openbare ruimte kan verbeterd en verhoogd worden door meer inspanningen te doen voor de kwaliteit van die ruimte. De Vrouwenraad dringt aan op een goede verlichting in alle wijken, parkings, ... met overzichtelijke ruimten zonder hoeken en kanten, zonder hagen en dichte struiken, openbare ruimten die regelmatig onderhouden worden en waar effectief opgetreden wordt tegen sluikstorten.
- Het is van essentieel belang dat de minister bevoegd voor gelijke kansen betrokken wordt bij de werkzaamheden van het Observatorium voor veiligheid en misdaadpreventie dat zich in eerste instantie dient te baseren op genderspecifieke statistieken.

7. DCNW en Vrouwen Bouwen aan Brussel

- De bevindingen van het internationale forum, Dynamic Cities Need Women, en de Brusselse fora dienen meegenomen te worden naar de implementatie van een gewestelijk gelijkekansenbeleid.
- Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet ook tijdens de volgende legislatuur participeren in de internationale dynamiek rond Gelijke kansen.
- Brussel is een internationale pool en dat weerspiegelt zich ook in een eigen buitenlands- en imago-beleid. Wij vragen dat in beide beleidsdomeinen rekening gehouden wordt met het genderperspectief in de lopende en nieuwe samenwerkings- en uitwisselingsverbanden, en dat initiatieven ondersteund worden die het vrouwvriendelijk imago van Brussel internationaal uitstralen.

8. Vrouwen en tewerkstelling

- Het is belangrijk om werkgevers te sensibiliseren voor het talent van vrouwen van allochtone origine.
- De Vrouwenraad vraagt aandacht voor de coaching van vrouwelijke ondernemers: eengezinsbedrijven en KMO's zijn de economische motor van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In dit kader dient extra aandacht te gaan naar een-vrouwszaken. Ze moeten erkend en daadwerkelijk gesteund worden: hun 'slagen' kan als succesverhaal veel invloed hebben op andere vrouwen. In dit opzicht zijn laagdrempelige netwerkiniatieven een must.

- Daarnaast vraagt de Vrouwenraad om projecten voor microkredieten op touw te zetten om micro-economisch ondernemerschap en nabijheidbanen te bevorderen. Daarbij moet speciale aandacht gaan naar vrouwen van allochtone origine die omwille van hun vrouw- én allochtoon-zijn het soms nog moeilijker hebben. In Brussel zijn van die projecten tal van good practices te vinden.
- Wat betreft combinatie arbeid en gezin, is flexibele en meer kinderopvang nodig, ook voor zieke kinderen.
- Knelpuntenberoepen moeten aantrekkelijker gemaakt worden voor vrouwen.
- De loonkloof tussen mannen en vrouwen moet weggewerkt worden.

9. Huisvesting

- Grote gezinnen, veel eenoudergezinnen – meestal vrouwen met kinderen – en mensen die van een vervangingsinkomen leven vinden geen betaalbare en geschikte woning in Brussel. De Vrouwenraad constateert dat de Brusselse regering investeerde in de renovatie van sociale woningen. Ondanks de hervorming van de renovatiepremies, de uitbreiding van de aftrek van registratierechten voor de aankoop van een gezinswoning,... is er nog steeds een woningcrisis.
- De vrouwenraad vraagt extra inspanningen in het huisvestingsbeleid. Er staan bijvoorbeeld nog altijd te veel sociale en andere woningen leeg. Er zijn tal van mogelijkheden om te voorkomen dat de armsten nog armer worden en de jongeren en ouderen geen woning meer vinden.
- Er moet harder opgetreden worden tegen leegstaande woningen en verkrotting.
- Wonen boven winkels moet aantrekkelijk en afdwingbaar gemaakt worden.

10. Mobiliteit

- Vrouwen in de stad zijn meestal erg afhankelijk van het openbaar vervoer maar hun noden worden vaak over het hoofd gezien. Daarom vraagt de Vrouwenraad dat de vrouwen meer betrokken worden bij het mobiliteitsbeleid en bij het ruimtelijkeordeningsbeleid, met name door een gelijke vertegenwoordiging m/v in de adviesorganen, administratie en beheersorganen.
- De Vrouwenraad pleit voor de volgende maatregelen:
 - Metrostations moeten goed verlicht en veilig zijn, gemakkelijk toegankelijk voor oudere mensen, moeders met kindwagens en minder mobiele mensen (roltrappen in beide richtingen, meer liften), met personeel dat aanwezig is op alle uren;
 - Veilige en meer fietsparkings voorzien voor mensen die met de fiets tot aan de stations willen komen.

11. Leefmilieu

- De Vrouwenraad vraagt dat initiatieven voor de buurthandel en het dienstennetwerk in de wijken (winkels, crèches, dokters, postkantoor...) aangemoedigd en ondersteund worden. Ook kwalitatieve voetgangersruimten,

veilige fietspaden en groene ruimtes op buurtniveau moeten ingericht worden, met o.a. zitbanken, spel- en sportmogelijkheden. Parken vormen in steden een belangrijke ontmoetings- en ontspanningsplek. Het zijn vooral vrouwen en kinderen die van deze parken genieten. Voor enkele allochtone vrouwen is het vaak de enige publieke ruimte waar ze met hun kinderen naartoe kunnen gaan.

- De Vrouwenraad vraagt sanitair voor vrouwen omdat er bijna geen (gratis en hygiënische) toiletvoorzieningen zijn voor vrouwen.

Aanbevelingen voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC)

De Vrouwenraad vraagt bijzondere aandacht voor de volgende punten die meer bepaald voor vrouwen in Brussel belangrijk zijn:

1. Gezondheid

Preventie van diabetes

Uit onderzoek blijkt dat diabetes 8 keer vaker voorkomt bij Turkse en Marokkaanse vrouwen dan bij Belgische vrouwen. Anderzijds sporten allochtone vrouwen niet genoeg om overgewicht en diabetes tegen te gaan. De Vrouwenraad pleit voor een brede informatie- en sensibiliseringscampagne voor diabetes bij alle vrouwen en een specifiek sportbeleid voor vrouwen.

Preventie van borstkanker

In Brussel is er een duidelijke nood aan bredere informatie- en sensibilisatiecampagne voor borstkankerscreening en extra aandacht gericht op allochtone vrouwen en kansarmen.³ Ook huisartsen moeten hun medewerking verlenen.

Preventie van osteoporose

De Vrouwenraad vraagt dat de VGC gerichte bewustmakingscampagnes opzet voor jongeren (voor botopbouw) én voor vrouwen (voor preventie o.a. door meer sporten, meer bewegen, wandelen en fietsen; voor oudere vrouwen ook werken aan valpreventie).

Preventie van tienerzwangerschappen

De Vrouwenraad vraagt een preventieve campagne om tienerzwangerschappen te voorkomen.

2. Welzijn

Aandacht voor seksspecifieke zorg gerelateerd aan interculturele zorg door het opleiden en inzetten van interculturele hulpverleners in de verschillende welzijnssectoren.

Kinderopvang

- Voor de Vrouwenraad is kinderopvang een recht.
- De Vrouwenraad vraagt dringend meer kinderopvang die tevens flexibel en occasioneel is. Zeker in een stedelijke context met veel tweeverdieners en veel eenoudergezinnen - waarbij de zorgtaken voor het merendeel door vrouwen worden opgenomen – zijn voldoende kwalitatieve en flexibele kinderopvangmogelijkheden een must.
- Er is nood aan Nederlandstalige kinderopvang, zowel kribbes als onthaalouders.

³ Vlaams parlementslid Elke Roex (SP.A). *Slechts één op tien Brusselse risicovrouwen bezoekt gratis borstscreening.* www.standaard.be, 30/ 01/ 2009

- De Vrouwenraad vraagt maatregelen voor de opvang van kinderen die naar scholen gaan waar geen buitenschoolse opvang voorzien is.

3. Onderwijs en beroepsopleiding

- De Vrouwenraad vraagt in dit kader dat ook extra middelen uitgetrokken worden om meisjes uit allochtone gezinnen beter te begeleiden in hun studie- en beroepsoriëntatie zodat zij met betere kwalificaties op de arbeidsmarkt komen.
- Scholen moeten ook voldoende aandacht besteden aan het uitbouwen van een duidelijke communicatie met allochtone ouders. Dit om de deelname van allochtone meisjes aan alle schoolactiviteiten (ontmoetingsdagen, klasuitstappen met overnachting...) te stimuleren.
- De Vrouwenraad vraagt preventie en aanpak van seksueel geweld op school.
- Sensibiliseringsprojecten voor studies, beroepskeuze en voor knelpuntenberoepen moeten roldoorbrekend zijn.
- Het aantal aanvragen voor opleidingscheques in Brussel ligt erg laag: slechts 1,2% van alle aanvragen komt uit Brussel.
Die lage interesse staat lijnrecht tegenover de hoge werkloosheid in Brussel: meer dan 20% van de actieve bevolking is werkloos.
De Vrouwenraad vraagt een sensibiliseringscampagne voor opleidingscheques in werkwinkels, Brusselse OCMW's,....⁴
- De vrouwenbeweging is bezorgd omdat het adam-en-eva-verhaal meer en meer opgang maakt waarbij de evolutieleer en wetenschap genegeerd of zelfs afgebroken wordt, zoals blijkt uit studies [1 op 5 jongeren is creationist]. We vragen voor Brussel een Darwin-project dat dit Darwin-jaar overleeft en een verankering ervan in het Museum voor Natuurwetenschappen, de ontwikkeling van een argumentatiekit voor leerkrachten, opvoeders en jeugdwerkers, en zelfs bij de instroom, bijscholing of vakantiewerking aandacht voor dit thema. We vragen ook dat de Brusselse overheid bij de minister van onderwijs pleit voor het opnemen van de evolutiewetenschap in de eindtermen.

4. Digitale kloof

- Steeds meer mensen hebben toegang tot een computer of tot het internet, maar de digitale kloof is nog lang niet gedicht. Van alle Belgen tussen 16 en 74 heeft 44 procent onvoldoende computervaardigheden.⁵
Volgens onderzoek hebben meer bepaald ouderen, lager opgeleiden, werkzoekenden, mensen die in geen of weinig verenigingen of vrijwilligerswerk participeren en gezinnen met een laag inkomen een grote achterstand. Jongeren, mannen, werkenden, hogergeschoolden, mensen met meer formele sociale netwerken en met een hoger gezinsinkomen gebruiken meer en complexere internettoepassingen.⁶

⁴ Opleidingscheques in Brussel: onbekend maakt onbemind. www.standaard.be, 10/03/2009

⁵Belg heeft weinig computerkennis. In: *De Standaard*, 14/03/2008.

⁶ Moreas (M.A.). *Digitale kloof in Vlaanderen*. Studiedienst van de Vlaamse Regering, 2007.

- De Vrouwenraad vraagt extra aandacht en middelen om vooral vrouwen en kinderen in kansarme gezinnen toegang te geven tot de digitale technologieën.

5. Sport

De Vrouwenraad vraagt om meer laagdrempelige sport- en bewegingsactiviteiten voor vrouwen met de nodige begeleiding en omkadering. Sociaal-culturele organisaties en vrouwenorganisaties die sport- en cultuurprojecten opzetten voor allochtone vrouwen moeten daarvoor de nodige financiële steun krijgen.

6. Armoede

- Tegen kinderbedelarij moet preventief en repressief opgetreden worden.
- Kleinschalige buurtinitiatieven waarbij de buurtbewoners actief betrokken worden moeten aangemoedigd worden als een element in de bestrijding van kansarmoede. Laagdrempelige en duidelijke informatiepunten die o.a. ook emancipatorische vorming aanbieden zijn essentiële elementen in de strijd tegen sociale uitsluiting.
- De Vrouwenraad is een voorstander van een budgetmeter. Een dergelijke meter geeft de gebruiker de mogelijkheid om haar/zijn budget goed te beheren en elektriciteit rationeel te gebruiken.